

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΗΘΙΚΗ

Ενότητα: **6. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ**

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ

Τμήμα Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων

ΑΓΡΙΝΙΟ

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά μαθήματα **ΠΠ**

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ

**Καθηγητής
Βιολογίας – Κυτταρικής Βιολογίας**

Επικοινωνία:

<http://www.env.upatras.gr/people/profiles/id/52>

 264107-4115

 dmatthop@upatras.gr

Η Ενότητα αυτή θα εξετάσει τα ζητήματα:

Θεωρίες Ερμηνευτικής

Σχέσεις Ερμηνευτικής και Προσωπικότητας

Κατανόηση

Προσλαμβανόμενες παραστάσεις

Και θα αναλύσει τις έννοιες:

Οικολογία:

Στην οικολογία ανάγονται συλλήβδην οι έρευνες, οι μελέτες και οι θεωρίες για την ισορροπία της φύσης και οι προσπάθειες για την επίτευξη και τη διατήρηση της εναρμόνισης του ανθρώπου προς το περιβάλλον του. Ο όρος εισήχθη από τον Χάικελ το 1886, προκειμένου να δηλωθεί ‘η διερεύνηση των συνολικών σχέσεων του ζώου τόσο με το οργανικό όσο και με το ανόργανο περιβάλλον’.

Ομολογουμένως τη φύσει ζην:

Αποτελεί ηθικό αξίωμα της στωικής φιλοσοφίας σύμφωνα με το οποίο ο άνθρωπος μπορεί να εξασφαλίσει την αρετή και κατ’ επέκταση την ευδαιμονία. Η εναρμόνιση του ανθρώπου με τη φύση είναι δυνατή χάρη στη συγγένεια που έχει ο άνθρωπος με τη φύση. Σε κάθε πτυχή της φύσης ενυπάρχει ο λόγος, ο κοσμικός λόγος, στον οποίο αντιστοιχεί ο ‘εν ημίν λόγος’, ο λόγος με τον οποίο είμαστε εμείς οι άνθρωποι εφοδιασμένοι. Με άλλα λόγια ο εν ημίν λόγος αποτελεί απόσπασμα, τμήμα του κοσμικού λόγου. Έτσι υπακούοντας στις υποδείξεις του εν ημίν λόγου εναρμονιζόμαστε με τις επιταγές του κοσμικού λόγου και κατά συνέπεια με τη φύση η οποία διέπεται από τις αρχές του και συμπεριφέρεται σύμφωνα με αυτές. Συνεπώς η αρετή και η ευδαιμονία μας εξαρτώνται από εμάς τους ίδιους, από τη λογική φύση μας.

Ον:

Κατά τον Παρμενίδη, το πρώτο από τους φιλοσόφους που ασχολήθηκε με το ζήτημα της έννοιας του όντος, οτιδήποτε υπάρχει πράγματι είναι ‘ον’ και οτιδήποτε δεν υπάρχει πράγματι είναι ‘μη ον’, ‘μηδέν. Με άλλα λόγια, το ‘ον’ ταυτίζεται με την πραγματικότητα. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι ο ορισμός αυτός είναι προβληματικός, καθόσον η έννοια της πραγματικότητας με την οποία ταυτίζεται η έννοια του ‘όντος’ από μόνη της είναι προβληματική.

Ο Πλάτωνας έχοντας θεωρήσει ανύπαρκτο τον αισθητό κόσμο, αυτός συγκρίνεται με τις παραστάσεις των αντικειμένων του εξωτερικού κόσμου που σχηματίζουμε μέσω των αισθήσεών μας, εξίσωσε στη συνέχεια την πραγματικότητα με τον κόσμο των ιδεών που βρίσκονται πέρα από τον αισθητό κόσμο, στον ουρανό.

Ο Μπέρκλεϋ διατύπωσε ότι το είναι ταυτίζεται με το αντιλαμβάνεσθαι και συνεπώς ταύτισε το 'ον' με τον κόσμο των αισθητών παραστάσεων των πραγμάτων.

Ο Χάιντεγκερ στον 20^ο αιώνα καταγινόμενος με το ερώτημα 'πώς καθίσταται κατανοητό το ον, πώς αντιλαμβανόμαστε τα πράγματα που συγκροτούν την πραγματικότητα', παρέπεμψε το όλο ζήτημα στη διαδικασία της ανάλυσης της ύπαρξης εκείνης η οποία καλείται να το 'ον', ή τα πράγματα που συγκροτούν την πραγματικότητα. Στο βιβλίο του 'Sein und Zeit' ουσιαστικά καταγίνεται με την ανάλυση της ανθρώπινης ύπαρξης καθόσον η κατανόηση αυτής της ύπαρξης αποτελεί το μέσον για την κατανόηση της έννοιας του 'όντος'.

Όργανο:

Είναι το μέσον για την εκτέλεση μιας λειτουργίας που αποσκοπεί στην επίτευξη ενός απώτερου σκοπού. Επιπλέον όργανο είναι το μέλος ενός οργανισμού. Στη φιλοσοφία με τον όρο όργανο ονομάστηκε στο σύνολο των λογικών συγγραμμάτων του Αριστοτέλη. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι κατά τον Καντ όργανον αποτελεί το σύνολο των αρχών βάσει των οποίων είναι δυνατή η *a priori* γνώση.

Ορισμός:

Ορίζω σημαίνει ότι θέτω τα όρια μιας έννοιας προκειμένου να διακριθεί από άλλες έννοιες. Οι ορισμοί διακρίνονται στους τέλειους, όπου επιχειρείται η πλήρης ανάπτυξη του βάθους μιας έννοιας ώστε να είναι δυνατή με σαφήνεια και ευκρίνεια η διάκρισή της από κάθε άλλη έννοια, και στους ατελείς, όπου δεν παρατίθενται τα ουσιώδη γνωρίσματα των εννοιών αλλά οι έννοιες παρίστανται κατά τρόπο αδρομερή αποτελώντας πολλές φορές τις προϋποθέσεις για τη διατύπωση στη συνέχεια τελείων ορισμών.

Στους τέλειους ορισμούς υπάγονται ο 'ονομαστικός', ο 'πραγματικός', ο 'δια του γένους και της διαφοράς', ο 'αναλυτικός', ο 'συνθετικός', ο 'γενετικός', ο 'δια δείξεως', ο 'συμβατικός ή κατόπιν συμφωνίας', ο 'πειστικός', ο 'ουσιώδης' και ο 'κατά συμβεβηκός ή επουσιώδης'.

Στους ατελείς ορισμούς υπάγονται η 'περιγραφή', η κατάταξη', η 'διασάφηση', η 'διάκριση', η 'σύγκριση' και η 'αρίθμηση'.

Ουσία:

Είναι το πρωταρχικό συστατικό, η φύση ενός πράγματος, το χαρακτηριστικό εκείνο που συντελεί ώστε ένα ον να είναι αυτό που είναι και όχι κάτι άλλο, το στοιχείο εκείνο ενός πράγματος άνευ του οποίου δεν θα ήταν αυτό που είναι. (Οντολογική παράμετρος της ουσίας).

Κατά τον Ντεκάρτ η έκταση αποτελεί την ουσία κάθε υλικού σώματος, μια και είναι αδύνατο να υπάρξει κάποτε κάποιο υλικό αντικείμενο χωρίς έκταση, ενώ η νόηση συνιστά την ουσία της ψυχής καθόσον είναι αδύνατον να υπάρξει ποτέ η ψυχή χωρίς τη δυνατότητα να σκέπτεται.

Ο Αριστοτέλης αντιδίδεσταιε την ουσία ενός πράγματος προς τα συμβεβηκότα του, δηλαδή προς τα δευτερεύοντα συστατικά του, καθόσον αν αυτά αλλάξουν ή εξαλειφθούν αυτό θα εξακολουθήσει να υπάρχει, ενώ αν μεταβληθεί ή χαθεί η ουσία του τότε αυτό θα πάψει να υπάρχει.

Ένας άλλος προσδιορισμός της ουσίας αποτελεί το σύνολο των γνωρισμάτων μιας έννοιας βάσει των οποίων μπορεί να γνωρίζουμε πως πρέπει να υπάρχει κάθε πράγμα που υπάγεται στην έννοια αυτή. (Λογική και γνωσιολογική παράμετρος της ουσίας).

Παγκοσμιοποίηση:

Με τον όρο παγκοσμιοποίηση περιγράφονται οι οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές που σημειώνονται σε ολόκληρο τον κόσμο εξ αιτίας των ραγδαίων εξελίξεων που, μετά την άρση των συνόρων και την αλληλεξάρτηση των χωρών, παρατηρούνται στους τομείς της τεχνολογίας, των οικονομικών και των πολιτιστικών σχέσεων.

Ένας άλλος ορισμός υποδηλώνει την υπαγωγή ολόκληρου του κόσμου σε ένα κοινό οικονομικό και κοινωνικό σύστημα, προκειμένου να εξασφαλιστούν ίσες ευκαιρίες για τους κατοίκους των διαφόρων χωρών, ώστε να εξουδετερωθούν οι υφιστάμενες γεωγραφικές ανισότητες.

Συνήθως διακρίνονται τρεις μορφές παγκοσμιοποίησης. Η οικονομική, η τεχνολογική και η πολιτιστική.

Παιδεία:

Αποσκοπεί στην ηθική βελτίωση και εσωτερική ανάπτυξη του ανθρώπου. Προσεγγίζεται διαμέσου της συμμετοχής στο εκπαιδευτικό σύστημα και την καθημερινώς αποκτούμενης εμπειρίας στον κοινωνικό περίγυρο. Διαμορφώνει τις αρχές διαμέσου των οποίων αντιμετωπίζουμε την καθημερινότητά μας.

Περιβάλλον:

Αποτελεί το σύνολο των εξωτερικών σχέσεων και όρων που ασκούν έμμεση ή άμεση επιρροή στους οργανισμούς της φύσης. Διακρίνεται στο φυσικό όπου υπάγονται οι όροι και οι σχέσεις της φύσης που επιδρούν στη ζωή των διαφόρων οργανισμών και το κοινωνικό στο οποίο περικλείονται το σύνολο των συνθηκών της κοινωνίας που επηρεάζουν την πνευματική ζωή και τον τρόπο διαβίωσης των ανθρώπων που ανήκουν σε αυτήν.

Προσωπικές απόψεις έχω εκφράσει κατά διαστήματα πάνω στην έννοια και τη διάκριση του περιβάλλοντος οι οποίες είτε συμπληρώνουν τον παρόντα ορισμό της έννοιας του περιβάλλοντος είτε

εν μέρει αντιδιαστέλλονται ως προς αυτόν. Την ανάλυση των προσωπικών θέσεών μου προτίθεμαι να την παρουσιάσω σε επόμενο κείμενό μου.

Περιβαλλοντική Ηθική:

Η ηθική έχει συνήθως ως αντικείμενο έρευνας τις πράξεις, τις προθέσεις, τις αξίες και τις επιθυμίες του ανθρώπου με βάση τις οποίες οφείλει να ρυθμίζει τις σχέσεις του και τη συμπεριφορά του με τους συνανθρώπους του στα πλαίσια της κοινωνίας μέσα στην οποία διαβιεί.

Η περιβαλλοντική ηθική έχει ως αντικείμενο έρευνας τον κόσμο μέσα στον οποίο ζει ο άνθρωπος. Δεν υπάρχει ενιαία αντιμετώπιση των θεμάτων που άπτονται της περιβαλλοντικής ηθικής καθώς και άλλοι υποστηρίζουν την ανάγκη της προστασίας του περιβάλλοντος ως μέσου για την επιβίωση και τη διασφάλιση καλύτερου τρόπου διαβίωσης, ενώ άλλοι εισηγούνται το χρέος του ανθρώπου να προστατεύει το περιβάλλον ως αυτοσκοπό.

Περιέχον:

Κατά τον Πολύβιο με τον όρο περιέχον υποδηλώνεται αυτό τούτο το περιβάλλον.

Κατά τον Γιάσπερς το περιέχον είναι ο ορίζοντας εντός του οποίου υπάρχουν τα πάντα περιλαμβανομένου και του ανθρώπου. Ως τέτοιο συνιστά μια υπερβατική πραγματικότητα. Τέσσερις επισημάνσεις θα μπορούσαν να αναφερθούν ως προς τα αναφερόμενα από τον Γιάσπερς. Αυτές είναι το γεγονός ότι ο ορίζοντας αυτός είναι ασαφής, δεν μπορεί να συλληφθεί ως ένα αντικείμενο με τις αισθήσεις μας μεταξύ όλων όσων μας περιβάλλουν, στους κόλπους του περιλαμβάνει τα πάντα και η ύπαρξή του μπορεί να αποκαλυφθεί συμβολικά χωρίς να είναι δυνατόν να περιγραφεί η ουσία του.

Πίστη:

Αποτελεί πεποίθηση η οποία έχει υποκειμενικό χαρακτήρα και αντιτίθεται ως προς τη γνώση η οποία έχει αντικειμενικό χαρακτήρα.

Κατά τον Πλάτωνα η πίστη μαζί με την εικασία συγκροτούν τη δόξα που αποτελεί την υποκειμενική έκφανση της γνώσης που αντιδιαστέλλεται προς την αντικειμενική μορφή της γνώσης που συνεπάγεται η επιστήμη.

Κατά τον Χιουμ οιπίστες συνιστούν τις 'ρυθμιστικές αρχές των πράξεών μας'. Με βάση αυτόν τον ορισμό προκειμένου να πράξει κανείς κάτι θα πρέπει προηγουμένως να πιστεύει σε εκείνο που προτίθεται να πράξει.

Κατά τους Μπέην και Πηρς θεωρείται ως μια κατάσταση ετοιμότητας η οποία προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα πράξουμε όταν μας δοθεί η σχετική αφορμή.

Πλάνη:

Η κατάσταση που εκλαμβάνει κανείς κάτι ως αληθές το οποίο όμως στην πραγματικότητα είναι ψευδές ή και το αντίστροφο.

Ο Ντεκάρτ ερμήνευσε το φαινόμενο της πλάνης ως προϊόν της ανεξέλεγκτης δράσης της βούλησης. Παράγοντες για τη δημιουργία της θεωρούνται η ελλιπής πληροφόρηση, η ατελής παρατήρηση, ο κακός – άστοχος – πλημμελής υπολογισμός, η βιασύνη, οι δυσμενείς συνθήκες, η επίδραση θυμικών καταστάσεων και παθών και άλλα.

Πολιτισμός:

Αποτελεί τον τρόπο ζωής ενός λαού στον οποίο περιλαμβάνονται οι αξίες, οι τέχνες, οι επιστήμες, τα φιλοσοφικά συστήματα οι θρησκευτικές πεποιθήσεις και οτιδήποτε άλλο, πέραν από την κατάσταση της φύσης, αποτελεί προϊόν ή προέκταση της ανθρώπινης νόησης και δράσης.

Πρόοδος:

Σύμφωνα με τη διδασκαλία του νεοπλατωνισμού αποτελεί το δεύτερο στάδιο της δημιουργικής διαδικασίας του κόσμου ύστερα από το στάδιο της μονής και πριν από το στάδιο της επιστροφής. Από την εποχή του διαφωτισμού και έπειτα αποτελεί τη βασική παράμετρο της ιστορίας του ανθρώπου. Συνεπώς συνίσταται στην πεποίθηση ότι η εκάστοτε μεταγενέστερη φάση της ιστορίας του ανθρώπου είναι καλύτερη της προγενέστερης.

Προσαρμογή:

Αποτελεί την ύπαρξη ή τη διαμόρφωση τέτοιων σχέσεων μεταξύ διαφόρων πραγμάτων ώστε αυτά να είναι δυνατόν να συνυπάρχουν ανεμπόδιστα.

Σύμφωνα με τη θεωρία που αναπτύχθηκε από τον Δαρβίνο ως προς την εξέλιξη των ειδών, προσαρμογή είναι η εξοικείωση των οργανισμών με τους εξωτερικούς όρους διαβίωσής των. Συνεπώς η φύση εξασφαλίζει την επιβίωση του καλύτερα προσαρμοσμένου οργανισμού.

Πρόσωπο:

Όρος με τον οποίο στη φιλοσοφία υποδηλώνεται ο άνθρωπος. Ο προσδιορισμός όμως της φύσης του προσώπου αποτελεί από τα βασικά ζητήματα της μεταφυσικής.

Στο ερώτημα ‘σε τι συνίσταται ένα πρόσωπο;’ Σύμφωνα με τη θεωρία της διαρχίας το πρόσωπο εκλαμβάνεται ως το άθροισμα δύο αυτοτελών υποστάσεων, του σώματος και της ψυχής οι οποίες έμμεσα ή άμεσα επιδρούν η μία επί της άλλης. Σύμφωνα όμως με τη θεωρία του ενισμού ή μονισμού το πρόσωπο ορίζεται ως μία ενιαία, αδιάσπαστη και λογικώς αρχέτυπη έννοια της οποίας το σώμα και η ψυχή αποτελούν ιδιότητες ή κατηγορήματα.

Κατά τη χριστιανική θεολογία υποδηλώνει τη φύση της τριαδικής θεότητας, όπου η Αγία Τριάδα ορίζεται ως τρία πρόσωπα με μια και την αυτή ουσία.

Κατά τον Θωμά Ακινάτη βασικά χαρακτηριστικά του προσώπου είναι η ελευθερία της βούλησης και η αυταξία.

Κατά τον Καντ οι άνθρωποι αποτελούν πρόσωπα τα οποία οφείλει κανείς να τα μεταχειρίζεται ως σκοπό και ποτέ ως μέσον.

Ρυθμιστική αρχή:

Είναι όρος που μεταχειρίστηκε ο Καντ σε αντιδιαστολή προς τη συστατική αρχή προκειμένου να δηλώσει τον κανονιστικό χαρακτήρα των ιδεών. Ιδέες με βάση τις οποίες οφείλουμε να ρυθμίζουμε τη συμπεριφορά μας είναι οι ιδέες της ελευθερίας της βούλησης, της αθανασίας, της ψυχής και του Θεού.

Συλλογισμός:

Είναι η διαδικασία την οποία ακολουθεί η νόηση προκειμένου από ορισμένες δεδομένες κρίσεις ή προτάσεις, τις προκειμένες προτάσεις, να συνάγει με λογικό τρόπο μια άλλη κρίση ή πρόταση, το συμπέρασμα.

Οι συλλογισμοί ανάλογα με την πορεία που ακολουθεί η νόηση διακρίνονται σε παραγωγικούς, αναλογικούς και επαγωγικούς συλλογισμούς, ενώ ανάλογα με τον αριθμό των κρίσεων ή των προτάσεων σε άμεσους και έμμεσους συλλογισμούς.

Συμπάθεια:

Συνίσταται στη δυνατότητα κάποιου να συναισθάνεται τον πόνο και τα άλλα παθήματα του συνανθρώπου του θέτοντας τον εαυτό του στη θέση του πάσχοντος.

Κατά τη στωική φιλοσοφία το σύμπαν συνιστά ενιαία ολότητα την οποία διαπερνά από άκρου εις άκρον μια ζωτική δύναμη, η συμπάθεια. Χάρη στη δύναμη της συμπάθειας που έχει διαχυθεί σε όλα τα όντα του κόσμου, το ένα σώμα μπορεί να επιδρά στο άλλο και έτσι οποιαδήποτε αντίδραση εκδηλώνεται σε κάποιο σημείο του σύμπαντος είναι δυνατόν να καταλήξει στο αντίθετο σημείο του κόσμου.

Στο πλαίσιο της διδασκαλίας για την παγκόσμια συμπάθεια καλλιεργήθηκε η πίστη στην αστρολογία και τη μαντική.

Συνείδηση:

Οι στωικοί φιλόσοφοι πρώτοι ασχολήθηκαν με τα θέματα που αφορούν την αυτογνωσία του ανθρώπου και εισήγαγαν τον όρο συνείδηση για να υποδηλώσουν την άποψη που μπορεί να

διαμορφώσει κανείς για τον ηθικό χαρακτήρα των πράξεων των ανθρώπων και την ικανότητά τους να διακρίνουν το αγαθό από το κακό.

Στα νεότερα χρόνια ο Λοκ έδωσε ευρύτερα περιεχόμενο από την ηθική σημασία που της είχαν αποδώσει οι στωικοί φιλόσοφοι. Κατ' αυτόν συνείδηση είναι 'η αντίληψη για οτιδήποτε εκδηλώνεται μέσα στην ψυχή του ανθρώπου'. Συνεπώς είναι η παρατήρηση ή η επισήμανση των εσωτερικών λειτουργιών του νου ή της ψυχής. Κατ' αυτόν ως συνείδηση θα μπορούσε να οριστεί η 'εσωτερική αντίληψη'.

Κατά τον Μουρ η συνείδηση αποτελεί για τον καθένα μας το πράγμα εκείνο που του δίνεται περισσότερο άμεσα από οποιοδήποτε άλλο πράγμα, έτσι ώστε να είναι αδύνατον να αμφισβητήσει κανείς την ύπαρξη της συνείδησής του.

Συνέπεια:

Δύο ή περισσότερες κρίσεις ή προτάσεις παρουσιάζουν συνέπεια ή είναι συνεπείς εφόσον από τον συνδυασμό τους ή την συνύπαρξή τους δεν προκύπτει καμία αντίφαση.

Σύνθεση:

Κατά τον Χέγκελ η σύνθεση μαζί με την θέση και την αντίθεση συγκροτούν τα τρία στάδια της διαλεκτικής, βάσει των οποίων εξελίσσονται τα πράγματα. Η σύνθεση αποτελεί μια γενικότερη κατάσταση η οποία προκύπτει από τη συνένωση της θέσης και της αντίθεσης, που επιτυγχάνεται με την απάλειψη των αντικρουόμενων στοιχείων ή παραμέτρων μεταξύ θέσης και αντίθεσης.

Σχήμα:

Είναι η γενική εικόνα ενός συνόλου.

Κατά τον Καντ σχήμα είναι οι μορφές, χάρη στις οποίες είναι δυνατή η εφαρμογή των κατηγοριών στα περιεχόμενα της εμπειρίας. Προκειμένου να ξεπεράσει τη δυσκολία που συνεπάγεται η εφαρμογή των κατηγοριών στα περιεχόμενα της εμπειρίας, εισηγήθηκε τη χρήση των σχημάτων ως συνδετικών κρίκων μεταξύ των κατηγοριών και των περιεχομένων της εμπειρίας. Κατ' αυτόν τα σχήματα είναι ιδιαίτερου τύπου εικόνες.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΧΡΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΤΡΙΤΩΝ

Το έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

Πελεgrίνης, Θεοδόσιος., *Λεξικό της Φιλοσοφίας, Οι έννοιες, οι θεωρίες, οι σχολές, τα ρεύματα και τα πρόσωπα*, Ελληνικά Γράμματα, 2009.

Μπιτσάκης, Ε. Ι., *Η Φύση στη Διαλεκτική Φιλοσοφία*, Ελληνικά Γράμματα, 2003.

Westra, L., & Robinson, T. M., *The Greeks and the Environment*, Lanham, MD: Rowman & Littlefield, 1997.

Pratt, V., Howarth, J., Brady, E., *Environment and Philosophy*, Routledge, London, 2000.

Attfield, R., *Environmental Ethics*, Polity Press, 2014.

Jardins, J. R., *Environmental Ethics. An introduction to Environmental Philosophy*, 3rd ed.

Wadsworth, 2001.

Palmer, C., *Environmental Ethics and Process Thinking*, Clarendon, Oxford University Press, 1998.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Δημήτριος Μαθόπουλος, 2014.

Δημήτριος Μαθόπουλος. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΗΘΙΚΗ: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ». Έκδοση: 1.0. Αγρίνιο 2014.

Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: **XXX**

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά

Δημιουργού, Απαγόρευση Εμπορικής Χρήσης και Όχι Παράγωγα Έργα. Εξαιρούνται τα αυτοτελή

έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία

αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

